

ALVER KOMMUNE
Postboks 4
5906 FREKHAUG

Dato	24.08.2022
Vår referanse	2022/42624-11
Dykkar referanse	
Sakshandsamar	Berit Vik
E-post	Berit.Vik@vlfk.no
Telefon	41321036

Kulturminnefagleg fråsegn - dispensasjon frå reguleringsplan - gnr 239 bnr 17 - Eknes ytre - Alver kommune

Vestland fylkeskommune, ved seksjon for kulturarv, har vurdert innkomen søknad datert 13.07.22. Vi har tidlegare bedt om utsett frist for vår uttale til 24.08.22, grunna behovet for samordning med kulturverntenesta i Nordhordland.

Saka gjeld

Tiltaket gjeld riving av eksisterande bygg, og oppføring av eit identisk bygg same stad til bruk som fritidsbustad. Eigedomen ligg i regulert område innanfor det som i reguleringsplan for Eknes industri og kaiområde (plan-id: 126302051996) er definert som S2 - bevaringsverdig sjøhus/lagerbygg/naust/fritidshus.

Vestland fylkeskommune deltok i vår på synfaring på Ytre Eknes, og formulerte eit kulturminnefagleg fråsegn datert 16.06.22. Vi stilte oss positive til at det blei oppført eit identisk bygg - eksteriørmessig - fordi vi er av den oppfatning at dette vil heve det heilskaplege kulturmiljøet på staden. Vi var derimot negative til å etablere ei permanent plattform/brygge i front av huset ved sjøsida, då vi meiner at dette vil endre bygget sin karakter og kan skape uheldig presedens. Saka er no sendt på ny uttale grunna ei endring i fasade på bygg, der ein ynskjer å etablere ei sjøhus-dør.

Kulturminnefagleg vurdering

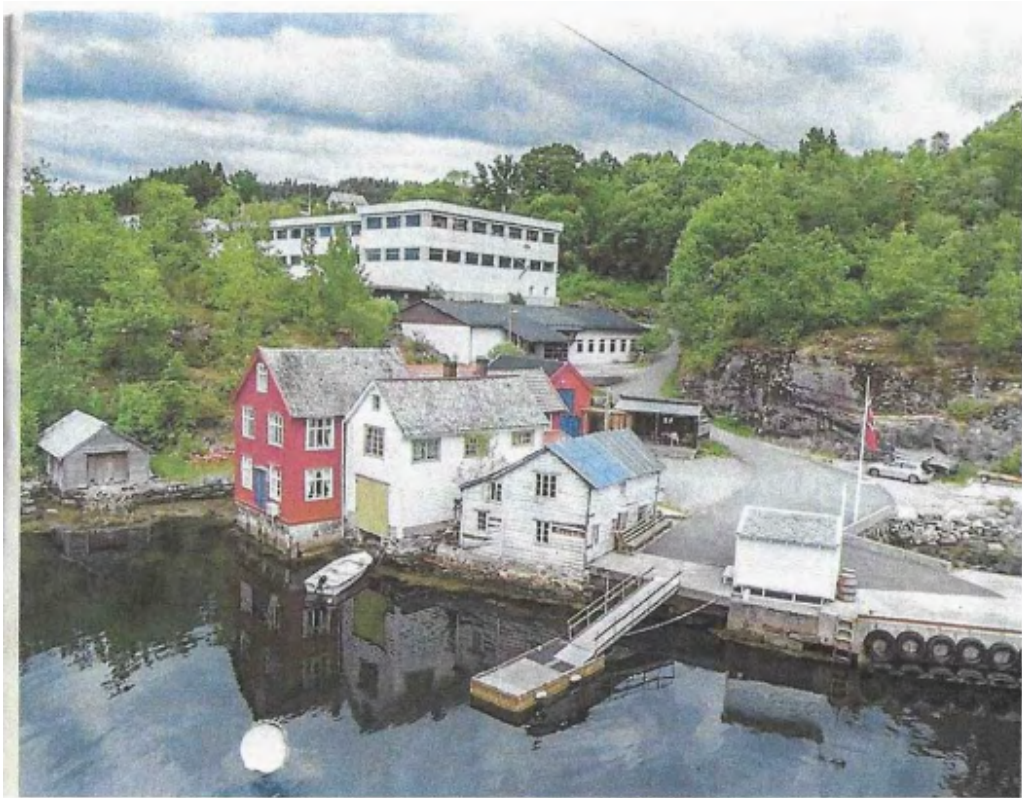
I søknaden blir det framlagt historisk materiale som viser til at andre bygg i kulturmiljøet hadde same storleik på vindaug i sjøfasaden, som omsøkte, men at desse seinare blei endra til store «sjøhus-dører» mot sjøsida. Det blir i søknaden såleis argumentert for at presedens allereie er skapt, samt at «arkitektur og brukbarhet vil stå i balanse og verne om det karakteristiske trekket.» Det blir vidare presisert at tomte sin storleik ikkje gjer det mogleg med ein privat uteplass: «Med ønsket løysing kan åpningen i front innfri privat uteomhussone uten å måtte bruke kommunal eiendom til formålet.»

Omsøkte tiltak krev dispensasjon frå arealføremål i føresegn 13 c) i reguleringsplan: «Eksisterande bygningar i området skal bevarast og det vert berre tillatt påbygg, ombygging og modernisering under føresetnad av at eksteriøret vert halde uendra eller vert ført tilbake til ein meir opprinneleg utsjånad. Takvinklar og materialvalg på tak og vegger og fargesetting skal væra uendra.»

Premissane i føresegnene er altså at eksteriøret ikkje skal endrast, eller at det skal førast tilbake til ein meir opphavleg utsjånad. Seksjon for kulturarv ser helst i utgangspunktet at krava i føresegnene blir møtt. Samtidig forstår vi at det er ynskjeleg å finne ei løysing der ein kan opne opp hovudrommet mot sjøsida, og på denne måten få utvida bruksfunksjonen med det som kan fungere som ei privat utomhus-sone. Vi ser også argumentet som går på at midtre bygg i rekka har erstatta vindaug i første etasje med sjøhusdører, og at dette bør kunne danne presedens for liknande løysing når det gjeld omsøkte bygg.

Gjenreising av eit identisk bygg vil revitalisere det tidlegare kulturmiljøet på staden, slik at heilskapen ikkje går tapt. Det er positivt at nokon vil ta på seg ein slik omfattande oppgåve. Bygget som blir reist vil i realiteten bli ein kopi av det gamle. Dei autentiske verdiane er tapt, med unntak av gjenbruk av noko materiale, fordi forfallet er kome såpass langt før ny eigar overtok. I samråd med Kulturverntenesta i Nordhordland har vi kome fram til at vi ikkje vil gå imot ei opning av hovudrommet mot sjøsida. Sjøhusdører vil ikkje arte seg som framandelement på staden, men vi er usikre på om den skisserte løysinga er den beste. Ei slik løysing vil føre til at rommet innanfor blir

mørklagt når dørene er igjen. Noko som truleg vil føre til at dørene er opne all den tid nokon er i bygget, uansett ver. Kan det til dømes vere ein ide å integrere vindauge i dørene, eller å integrere dørene i vegg med liggande kledning slik at dørene er minst mogleg synlege når dei er lukka? Eller kan ein finne andre løysingar? Dette må drøftast vidare, for å finne ei praktisk- estetisk løysing som støttar opp under kulturmiljøet og ikkje blir eit framandelement på staden.

Dagens situasjon. Omsøkte bygg til høgre i rekka. Utklipp frå søknad.

Tidlegare fasaderekke. Teke frå maleri som heng på vegg i bokkafeen i nabobygget. Utklipp frå søknad.

Konklusjon

Vestland fylkeskommune er positive til oppføring av omsøkte bygg, då vi meiner at dette vil styrke og vere til det beste for det heilskaplege kulturmiljøet. Vi vil ikkje gå imot at ein opnar opp hovudrommet mot sjøsida, men ein må gå i dialog med Kulturverntenesta i Nordhordland for å finne ei praktisk-estetisk løysing som støttar opp under kulturmiljøet og ikkje blir eit framandelement på staden.

Med helsing

Karoline Hareide Breivik
leiar
KII - Arealplan (Førde)

Berit Vik
seniorrådgjevar
KII - Arealplan (Førde)

Brevet er elektronisk godkjent og har difor inga handskriven underskrift